

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.

Felelős szerkesztő:

Főszerkesztő:

Főmunkatársak:

Előfizetési árak:

Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Égész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 150. Egyes
szám ára 12 fillér.

Mi kéne Tiszának?

Milyen gyönyörűség is lenne az a miniszterség, ha nem volna a világon ellenzék. Menne minden símán, mint a vaj, mikor kenyérré kenik.

Kikapná Bécsből vagy Chlopyból a magyar miniszterelnök a legfelsőbb hadúri parancsot; a Lloyd-klubban megtartaná az előzetes pártértekezletet, melyben szépen beadná a pártvezér az ő hűségesen szavazó mameluk-seregének, hogy mit is kíván legsürgősebben az ország érdeke? — s másnap vagy harmadnap már meg volna szavazva ujonclétszám, civillista-emelés, konverzió, vámegyezség, újabb rendkívüli kölcsön, bankszabadalom-meghosszabbítás, költségvetés, zárszámadás és minden óhaj. A mit csak a császár, a kormány vagy a többség egyik-másik irányadó tagjának vagy klikkjének szeme, szája megkíván.

Igy persze igen bajos a kormányzás

Még azt, hogy az ellenzék minden lébe belakanalaz, amit a miniszterelnök az országgyűlésnek feltálat, (hej pedig be

sok infámis bécsi kotyvaszték van abban a tálban!) — még ezt hajlandó volna a kormány valahogyan eltűnni, bár kétségtelenül ez is igen kellemetlen; de hogy hetekig, hónapokig meg legyen akasztva a törvényhozás áldásos munkája és ez alatt ne lehessen se a császár borraivalójának megszorítását, se az összbirodalom megszilárdítására alkalmas legszébb terveket keresztülvinni — ez már valóban türethetetlen állapot.

Szell Kálmán a passzív rezisztencia álláspontjára helyezkedett, miért is kegyelemben szélnek eresztetett.

Gróf Tisza István erős kézzel markolt a parlamenti viszonyok üstökébe, egy pár gyöngye hajszálat sikerült is már kitépni belőle, a kettős ülések erőszakos behozatalával már kikezdte a házszabályokat, de elvégre is be kellett látnia, hogy még mindig nincs elég Szigfridi ereje megbirkózni ezzel az erélyesen ellenkező Brunhildával s a kétes sikerű ostromot félbehagyva ő is vár, vár, vár türelmesen, míg Ugronéknak végkép elfogy a töltése s magától helyre igazodik a parlamenti rend. A megbolygatott ház-

szabályok addig úgy maradnak, mint a Pall Mall Gazette foldozott szüzei.

Tisza István azonban meg akarja mutatni, hogy ő erős legény; s ujévi beszédében már megpedzette régi tervét: a szájkosárt. Persze, hogy akkor könnyű lenne keresztülgázolni az ellenzéken; könnyű lenne érvényesíteni a mindenható kormánykaratot minden vonalon.

Feledte azonban Tisza István, hogy a klotür behozatalának tervével szemben az egész ellenzéket ott fogja találni. Mert, bár kétségtelen, hogy az Ugron- és nép-párti töredék-csoport 12 tagjának vakmerő játéka igen kihívó dolog, mindazonáltal egy-két ember okvetlenkedése miatt az egész alkotmánynak s az ország legszentebb érdekeinek veszélyeztetését még sem lehet felidézni.

Lehet, hogy Ugronéknak tényleg csak az volt a szándékuk, hogy Tiszát belekergezzék a klotür behozatalának megkísérlésébe, mely okvetlenül vesztét okozná.

Mert az kétségtelen, hogy az egész

TÁRCA.

Berlintől Stockholmig. *)

— Utirajz. —

Írta: Vértési Károly.

Turisták Mekkája. — Svéd földre lépés. — Majd elmondják. — Egy kis nyelvészet. — Természeti szépségek eredeti állapotban. — Sör és egyéb hűsítők. — Vasuti kocsik berendezése. — Beérik a gabona.

Svédország, 444.800 □ kilométernyi nagy területével, dacára, hogy hegyes-völgyes szép ország s kedves a népe, még se volt a turisták Mekkája. Magam is elkalandoztam előbb a meredek hegyekről lerohanó lavinák hazájába, Svájcba, Délre, Keletre, kíváncsiságtól tüzelt fantáziával más világrészekbe, nagy idegenforgalommal dicsekvő helyekre, melyeknek a népe, símára taposott utvonallakkal jobban tudja forgalomba hozni a természet szépségeit, pedig megérdemli ez a világforgalomtól elzárt, de kulturamentes természeti szépségekben bővelkedő ország, melynek megközelíthetetlen helyei, hómezői vannak, hogy eljőjön megtekinteni mindenki, aki csak teheti. Lélekbuvár, természetbuvár, állomás-kergető, természetkedvelő, mert mindenki imádságos gondolatokkal telítheti meg a látkét. Az is jőjön ide, aki kimérten él, mert ez nem borraivalós ország. A turista völgybe

szállhat, hegynek hághat, a vakmerő turista pedig lélekzetvesztve vad hegyalakzatok közötti nyaktörő, utatlan-úton, a hegymászásnak áldozatot hozva itt is elvesztheti gyorsan élete fonálát, megtalálhatja a lábai előtt megnyíló mélységben a turistahalált, hangtalanul magába roskadást. Nem fog megcsalódni senki sem.

Sokat lendített a stockholmi kiállítás (1897.) azon, hogy özönöljék ide a bátor szívű turisták vándor csapata. Csak a szervezetben, izom és az ideg egyensúly-rendszert alkotson! Akik ott voltak, majd elmondják szélében minden nemzeteknek a saját nyelvükön, hogy milyen előre van ez az ország. Széjjelszáll a jó hírük. Majd leírják, magasztalják, milyen ékesen keretelik a ritka szépségű szőke fűrtök az arcokat, melyeket rózsás lehelet borít, melyekből lányos tisztaság ragyog. Akik ott voltak, látták a szép és szépítő nemzeti viselkedet, különösen az ifjabb szép lányokon, majd lefestik, milyen jól áll az önérzetesen emelt fön, a hátulról kissé előkunkorodó, hegyes sapkácska, milyen jól öltöztet a tarka színektől sávós kötényke és milyen kecsesen simul a patyolat csipkés ingujjakra a színes mellényke. Az életvidorság üde kacaja, a barátságos mosoly, mennyire emelnek még, azt látni kell.

Azt mondták, mikor elindultam, mit keresek havas országokban, a cethalak és jegesmedvék otthonában? Ezeket kívül, nagyon sokat láttam. Minden állomáson valami újat láttam, annyit, amennyit vaskos könyvekből nem olvashattam volna ki. Hallottam a germán nyelvnek olyan elcsavarodását, hogy a gyökökből nehéz kivenni a szó értelmét. A holland, flamand nyelveknél is idegenebbül hangzik a skandinávok nyelve, sőt a szavak szka, szke, szki végtagjaiból a szláv nyelv vegyülékére is ismerem, például: »Bergenske Dampskibsselskabb«, amit a kocsiosztály egy hirdetéséről leolvastam, arra jutok, hogy ez, a bergeni gőzhajózási társaságnak a címe, melyre még szükségem lehet. Ezekből látható, hogy a skandináv nyelv, az indogermán nyelvekkel, vagyis a latin, német és szláv nyelvvel közeli rokonságban van. A svéd, norvég és dán nyelv keveset különbözik egymástól, inkább a kiejtés, a dán például puhán, lágyan selypíti azt, amit a svéd zengő nyelven mond. Szóval a három nemzet kifaragta magának a nyelvet, mint szobrász a követ. Egy-egy

*) Utställen = Ausstellung Skomagen = Schuchmacher. Bogtryckeri = Buchdrucker. Djurgården = Thiergarten. Kungsträdgården = Königsgarten. Utsigt = Aussicht. Slottet = Schloss. Norrbrö = Nordbrücke. Sjö = See. Midnattsun. = Mitternachtssonne. Kyrka = Kirche.

ellenzék egyértelmű felzudulása söpörné el székéről a parlamenti szájkosaras nénit.

A jövő képe.

Az életet tengerhez hasonlítják s e hasonlat szép és vonzó. Az ember egy tengeren, az élet tágas tengerén evez, átengedve magát a hullámok ingó játéknak. A mögötte elmaradt partok képezik utjában a multat, a csolnakot nyájasan csókoló habok a jelent, s a célpontul tüzött rév a jövőt. A jelen, mult és jövő az együtt véve, mit az emberek időnek neveznek. Hogy az idők óriási chaosából kibontakozhassunk, már a régiak megkülönböztettek bizonyos időközöket, a nevezetesebb eseményeket vevén fel végpontokul, melyek ismét a természet körbenforgó, rendszeres működése szerint kisebb időközökre — évekre — lettek osztva. Így mérjük mi is a multat, hogy jelölhesük az emberöltöket, melyeken egy-egy nemzedék átesett.

Egy évvel ismét öregbültünk. Az 1903. év a történelem honába hanyatlott. Naponkint új események emelkednek felszínre, csak a színpad s a szereplők a régiak. Most, midőn egy új időköznek küszöbén állunk, s még füleinkben van a hátunk mögött elhalt évnek utolsó nyögése: lehetetlen, hogy az átélt idő s a homályba burkolt jövő csudálatos antithesise bennünket kissé gondolkozóba ne ejtsen. Az ember életében az öröm, a fájdalom igen változatos vegyületet képez, s gyakran oly nagy az aránytalanság, hogy egyik ember egész életén át boldog, míg a másik talán szerencsétlen. Egy év elég hosszú arra, hogy valaki nagy mérvben boldog vagy szerencsétlen legyen; azonban korántsem elegendő, hogy a szenvedett sérelmekre az írt meghozza, s

hogy a feledés enyhe balzsamával a szív sebeit begyógyítsa.

* * *

A „demokrácia“ csak akkor érdemli meg a „népképviselési“ előnevet, ha valójában az. Ha tisztán az — aminek lennie kell, — minden mellékérdek nélkül. Mi a „demokraták“ között is csak azt a „demokratát“ tiszteljük, aki valóban az. Vannak emberek, és pedig igen sokan, akik „fölfele“ nagyon nagy „demokraták.“ Demokraták ezek azért, mert azokkal, akik a születési előnyben vannak számos társadalmi jóban kétségtelenül előttük állanak? ezekkel „egyenlők“ óhajtanak lenni. Pedig dehogy egyenlők! Hisz! nem is szólva a telekkönyv értékekről? A kinek vagyona nincs, vagy csak kevés is van? a versenyt avval, és azokkal, akiknek vagyonuk — nem ritkán pedig éppen sok vagyonuk van, — ki nem állja: és ki nem állhatja.

Es mégis vannak sokan és pedig mindenütt: de nálunk is igen sokan, a kik e fajta demokraták. Ezeknek legfőbb jellemvonása az szokott lenni, hogy: az „egyenlőség“ kegyes „gráciájáért“ hajlongani kénytelenek. Önálló véleménynyel és szabad akarattal nem bírnak. Úgy tartoznak gondolkozni és tenni, minthogy gondolkozni és cselekedni szokott ama „kör“, avagy „egyen“, a mely, vagy aki őtet „udvarába“ bevezette. Ezek azon lények, a kik életük egész pályáján más fejével gondolkoznak, és másnak akarata szerint szoktak eljárni. Mig megfordítva, és azért, mert „fölfele“ semmi „önállóságuk“ és „szabadmozgásuk“ nincsen: ezek azok, akik ha maguk is felkapnak, — „lefele“ nagyon is büszkék, zsarnokok; így tehát olyanok szoktak lenni, a milyenek a chinai mandarinok avagy még csak a mult század elején voltak a török pasák.

Jaj annak, kit a sorsa azzal vert meg, hogy ilyen demokrata „kaimakám“-nak kénytelen alárendeltje lenni. Az eféle „demokraták“ rendszerint a legkiállhatlanabb autokraták.

Nemcsak az emberek; nemcsak az osztályok és felekezetek, hanem igen sokszor még az államok is féltékenyek szoktak lenni „kiváltságaikra“; még inkább pedig történelmileg megszerzett „jogaikra.“

Az „egyenlőségre“ teremtett ember, amiként Stein Lőrincz, a hírneves tudós adja elő: „a legegyenlőtlenebb állásfoglalásra nagyon is hajlandó.“ Szeret uralkodni embertársai felett. Parancsolni szeret nemcsak akkor, amidőn a „közhivatal“ képiben a „közügy“ érdekeért „parancsolni“ kénytelen: hanem ha csak szerét teheti: minden más alkalommal is.

Annyi bizonyos, miszerint úgy úri osztályunknál, amely pedig magát arisztokraciának szereti nevezni, valamint hogy a népies elemnél is, amely önmagában megoszolva, jelen állapotában a valódi demokraciái tulajdonok és polgári erények elsajátítására nem is alkalmas: eme irányzat felöltő

Már pedig, ha meg is neheztelnek reánk érette, — mi az „igazat“ kimondjuk; merjük állítani, hogy: a szó valódi értelmében, azon tulajdonokkal, amelyekkel azoknak bírnia kell, — sem egy önállóan független arisztokracia, sem pedig demokraciái osztály nincsen minálunk.

Legalább eddig nem létezett, és pedig azért: mert úgy az egyiknek, mint a másiknak. észben, vagyonban, közgondolkodásban és jellemében, erkölcsi attributumokban és munkaszeretben hiányzott „összesítő“ létfeltétele.

Elemeiben: nem volt az egyöntetű. Eszközeiben és céljaiban: túlzott mind a kettő. Az egyik, vagyis az arisztokraciái osztály „légváraiba“ emelkedett, és onnan akarta volna kormányozni a „pol-

híres írójuk, koszorus költőjük Phidiás lett ebben a munkájában.

Szorgalmasan forgatom a svéd szótárt és a társalgási lexikont, mert tudom, hogy többször fog előállni a nyelvkérdés. Nyelv a közlekedő eszköz. Tehát: Herr, az Herr maradt Svédországban is, de a Frau, az már Fru-ra változott át, míg a Fräulein, Fröken lesz. Ha a kisasszony alsóbb rendű, akkor csak a Mamsel cím illeti meg. A cselédeket Jungfrunak hívják. Flicka pedig az általános leányelnevezés. Jól megjegyeztem magamnak, hogy az Öl nem olajt, hanem sört jelent, még pedig itt igen tartalmasat. A Mjölök, tejet, a Socker, cukrot, a Soppa, levest, de már a Sup, papramorgót jelent, a Renstek, taránszarvas sültet, a Skinka, sonkát, a Fisk, halat, Lax, lazacot, Sill, heringet, Kräftor, rákot, Ägg, tojást, Ost, sajtot, Bröd, kenyeret, Vatten, vizet, Frukt, gyümölcsöt jelent stb. Egymást kikérdezzük, miként a diákok a rádicesekből, szójátékokat faragunk, de mit használ a szavak tudása? a szótagok gyors pergésének a hallatára nem értjük meg azokat, bajos a germán nyelv gyökei is kiszadni.

Kinézek az ablakon. Látom, hogy Svédország táj-szépségei, melyeken ember nyomot nem hagyott, még többnyire őseredetiségükben vannak, nincsenek úgy kicicomázva, mint Svájcban, ahol sokszor kell megkülönböztetni az ember mesteri kezét az Alkotó bűvös ujjától. Mig én a természet nagyszerűségén

csodálkozom, addig másrészt, bevonva fejemet, azon tűnődöm, mennyire tarthat egyeseket fogva a kártyajáték szenvedelmé? Ütött ember az, aki akkor is üt, mikor ilyen fenéges szépségű tájak ragadhatnak el. Őket a kártyában lappangó démon ragadja, kétes értékű tréfa mulattatja.

Nem tudom, kinek a rendelésére, mondjuk tehát, hogy a svédországi kormány előzékeny intézkedéséből frissítőket, ezek között könnyen nyitható üvegekben gondosan hűtött jó söröket osztottak szét kocsirekeszenként a gyorsvonaton, a stockholmi kiállítás látogatására jövő vendégek között.

A balkónos vasuti kocsik, a mieinknél sokkalta hosszabbak, ujak, fényesek, tágasak, és az oldalfolyosóra nyíló kettős szárnyajtókkal olyan kényelemmel vannak berendezve, amilyeneket eddig még sehol sem láttam. Sok levegő és világosság. Elegancia tekintetében felülmulta még a Berlinton a tengerig, Páris-tól Bordeaux-ig közlekedő gyorsvonatok kocsit is. Németországban a rendes viteldíjon kívül még külön is meg kell fizetni néhány márkával az ülő helyet. Vasuti szobaleányok folytonosan járva-keelve, az ablakokat törülk, a kilincseket fényesítik, a vonatvezetők fekete ruhában járnak fehér nyakkendő és keztyűvel, előzékenyek és figyelmesek.

Közép Európa országai versenyeznek, szellemenyekben melyik nagyobb, anyagiakban gazdagabb, Svéd- és Norvégország hallgat aza-

latt, népe, gyakorlati eszével szépen halad. Bő alkalmunk lesz erről, válalataik érdemes voltáról meggyőződni.

Tekintsünk magunk körül a svéd gyorsvonaton, melynek zakatoló mozdonya röpit minket Stockholmig. Asztalka, tükör, folytonosan frissen töltött vizes üveg, törült pohár, mosdószerek, villamos csengő, villamos világítás, mindez rendelkezésünkre áll a modern berendezésű, átjáró vasúti kocsiban; arról is van gondoskodva, hogy az uti társasággal költhess el az ebédedet, vacsorádat, melyet tálcán hoznak be a kocsiba, melyből szabadon sétálhatsz át a többibe, mert nincs itt ketrecrendszer. Dágisztán puha üléseden, az otthoni ebédlődben képzeled magadat, divánon sziesztálni a vonat ringató altatásakor. Ha azután csukódnál érzed a szemed héjját, a támlányból előveszed az egyik vánkost, a meggyzinselyem burkolatú másikat is, csinálhatsz magadnak olyan kerevetet, hogy a messze elnyúló nagy ország hosszú útján¹⁾ sem érzed meg a fokozottabb fáradtságot.

Az utvonalon hegyek ölében nyugvó tavak ragyognak fel smaragd felszínnel, a földnek köntöse is zöld, pompáznak még a földek, vetések. Buja sarju. Csupa zöldbársony az ország déli része, ahol még nem uralkodók a kőhegyek. Föld az anyja minden szerves

¹⁾ Malmötől Stockholmig 618 kilométer az út, melyet a gyorsvonat 16 és fél óra alatt tesz meg, az ország több lánjén áthaladva.

gárvilágot“; és ha néha-néha „öncélból“ — vagy, hogy egész őszintén szóljunk — egyik avagy a másik kebelbeli „úri család“ érdekéből, a föld „globusa“ felé, a hol a „nép“ — a polgárság lakik, — le is ereszkedett: a helyes ítélőtehetségnek rendesen elveszítette egyensúlyát. Mert magának nem tehetett, és a „demokraciai“ elvek jogosult képviselőjének a „polgári-osztálynak“ tenni nem akart, — eme osztály, egyszersmind pedig saját osztálya világos kárára, a demagogiai irányzatnak tett szolgálatot.

Valódi aristokraciai osztály tehát nálunk nincsen. De nincsen „demokraciai“ sem, mert amennyiben lenne és lehetne is? az a nép alsó osztályában oszlik fel. A demokraciai rendszerhez okvetlen megkívántató polgári erényeknek összegevel nem bír. A társadalomnak ép úgy mint az államnak céljaival nincsen tisztában. A magán kívül, más osztályt nem akar ismerni, s mert ok és indok nélkül minden más, de még a polgári osztály cselekményei iránt is bizalmatlan: maga mit sem tehet; azonban ha nem is szellemével — de „testével“, demokraciai rendszer jótékony eszméinek fejlődését és elmaradhatlan véggyőzelmét, mégis csak feltartóztatta városunkban.

Városunknak még vannak független férfiai, akik félretevén minden „mellétekintettel“ csakis azért: a mi politikailag becsületos, társadalmilag pedig valóban demokraciai, szép, jó és nemes, nem a maguk személyi érdekéből, hanem a város és az öszpolgárság javára tudnak, akarnak és fognak egyesülni.

A lelkes jövőnek általunk beláthatlan titkai felkeltik bennünk a hitet, a reményt, hogy szebb napok hajnala fog derülni ránk. Hibánk-e vagy jótulajdonunk, hogy mindig szebb jövőt várunk a multnál? Zúgolódhatunk-e a sors ellen, ha a ró-

létnek. Nincs még itt az aratás,²⁾ de a nap hosszantartó szelid melege csakúgy sárga érésnek indítja a kalászt, mint nálunk a rövidebb, de tüzes nap. Minden beérik. Az elvetett árpát három hónapra aratják, akár mint Egyiptomban. A folytonos világosság és hó, nagyban segítik elő az érést. Abból a csövet eresztő, körülöltögetett szárból nem láttam egyet sem.

Folyóktól átszeldelt kert a Svédország déli része, kenyértermő vidéke. Elég bőséges volt Isten terített asztala, ha nem is volt kalászkok sűrűsége. Azt hiszem nem is a kasza csendül, csak a sarló pendül. Látásakor az ismert magyar nóta jön az ajkamra: »Ritka buza, titka árpa, ritka rozs,« mely fölöslegessé tesz minden további leírást. Ahol aratáskor csak csöppen és nem csordul, ott ház hosszúságu, emelet magas asztagokat ne keresünk Csodálatos zöld lomb- és tülevelű fák között, zöldség-kofák az utmentén.

²⁾ Alsó Ausztráliában januárban aratnak, Alsó Egyiptomban és Indiában februárban, Felső Egyiptomban márciusban, Kis Ázsia, Perzsia, Kuba szigetén, Mexicóban áprilisban, Algír, Közép Ázsiában, Kinában, Japánban és az Éjszak-Amerikai Egyesült Államok nagy részében májusban, nálunk és a dunai államokban, Törökországban, Görögországban, Déli Oroszországban, Olaszországban, Spanyolországban, Portugáliában, Franciaországban júniusban, Ausztriában, Svájcban, Németországban, Svéd- és Norvégországban júliusban, Éjszak Oroszországban szeptemberben, Éjszak Ausztráliában, Dél Afrikában, Alsó Indiában és Peruban november és decemberben vágják a rendet.

(Folyt. köv.)

zsásnak hitt jövő helyett újabb szenvedések nehezedenek vállainkra?

Vajha a hit, a remény teljesülne, s a boldogság fényes sugaraiból fonna korszorút a jövő mindnyájunk feje fölé!

B. E.

A tisztelt közgyűlésből.

1904. január 7.

Mintha meleg limonádé párolgó gőze tette volna langyossá a közgyűlési terem rendesen forró athmosféráját: olyan idegszibbasztóan álmos hangulat teregette lusta szárnyait a városatyák kopasz, kopaszabb és legkopaszabb feje fölé.

A történeti igazság kedvéért azonban ki kell emelnem itt Erdélyi Gyulát, aki teljes hajkoronával diszelgett a főjegyzői pulpituson; ámbátor — bizonyosan tudom ugyan, hogy semmi lelki rokonságban nincs Heller Richárd urral — az is csak plágium volt.

Ha nem volnék meggyőződve arról, hogy Erdélyi egészségi szempontból hordja valamely ismeretlen honleány frizuráját, azt kellene hinnem, szerénységének symboluma az; tudvalevő dolog, hogy csak az okos emberek kopaszodnak meg s ő nem akar dicsekedni a világ előtt.

Azonban hát erről a parókáról eszmetársulás folytán eszembe jut egy másik paróka, amely alatt bizony szomorúan, sokkal kevesebb gondolat, ész és találékonyság lappangott, mint Erdélyié alatt. Ez pedig a polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról.

Mert paróka biz ez és semmi más; pusztá takarója a semminek.

Az egyszeri kádármestert juttatja eszembe ez a jelentés, aki valami nagyot akarván alkotni, hatalmas hordófeneket készített s mire összeállította, vette csak észre, hogy oldaldongára nem jutott fája.

A polgármesteri jelentés is csak terpeszkedett, terpeszkedett s utoljára is csak a terpeszkedésnél maradt. Oldaldongára nem jutott anyag, tartalom befogadására alkalmas hordó nem lett a polgármesteri pintérmunkából, és így a bele szánt hig phrázislé szertesztét folyott; — talán most éjjel, hogy ezeket a sorokat papírra vettem, még mindig törölgetik a hajduk a közgyűlési terem parkettjét.

A mi Valentinünkön pedig ennél a nevezetes alkalomnál éppen vizitbe járó lakktópánka volt, azért lépkedett olyan szokatlanul óvatosan beszéde phrasis-pocsolyák közt kigyózdzóútvonalán, féltve a megszenstételemtől nedűtől a közgyűlési parkett után következő angora-szőnyegetek . . . otthon.

De bármi volt is az oka annak, hogy ez a mi rapszodikus szökelléseiből minden körülmények közt talpra eső első debatterünk így egyszerre átadta magát az elegiai irányzatnak, — az az egy bizonyos, hogy ettől a perctől kezdve visszavonhatatlanul és megmásíthatatlanul beállott a fentisztelt limonádé-hangulat.

Ebből is csak az tűnik ki, hogy a közgyűlések tenorját Valentin adja, lefolyásának mikéntjét ő irányítja — s ezzel a főispáni arculat derűjét, úgy komorságát is nem gróf Tisza Pista, hanem ő dirigálja!

Hohó! Nem egészen így van! De hogy nem így van, annak már megint Valentin az oka!

Mialatt ő künn volt, cigarettáját szíván, összecsapott benn két kormánypárti levante.

A vitézebb és erősebb lovag Dr. Herman volt, — a felderítő szolgálatot azonban Dani bátyánk végezte.

A színházépítésről lévén szó, Dani bátyánk vehemensül támadta a színügyi bizottság javaslatát. Ő — úgymond — nem ellensége a

színügynek (de nem is pártolója, jegyezte meg valaki, bizonyosan valami inkarnatus kulissa támogató) de mégis csak botrányos dolog, hogy míg az ő káplánjai kis lyukakkal kénytelenek beérni, addig Thalia papjainak mindjárt egy drága palotát építenek.

És ezzel az argumentációval sikerült is az unatkozó bizottsági tagokat felderítenie — de nem a maga igazságát.

Mert hát hiszen mi tőrés-tagadás, van ebben a dologban egy kis viszásság — de elfelejti Dani bátyánk, hogy valamint a magnesnek nagy vonzó ereje van, éppen úgy vonza az apát úr díszes, tágas, elegáns lakása a káplánokat, tilalmas vágyat keltvén bennük az előttük járó jó példa.

Azt képzelem egyébként az apát úr szavai után, hogy ott benn a plebánián valóságos szociálistikus természetű forrongás van e tekintetben; az apát úr képviseli a vagyonos osztályt, a káplánok pedig az elégedetlen, hódmezővásárhelyi módszer szerint osztózni kívánó népet, kiáltván: »több jogot a népnek és több könyeret!«

Különben Dr. Herman elokvensül, nagy verével vágott vissza, megmagyarázván, hogy hiszen a színházépítés nem akadály a plebánia kibővítésének.

Nemes hévtől átitott okoskodását aztán megéljenezte és egyhangúlag magáévá tette a közgyűlés.

Nincs is senkinek kifogása a plebánia épület kibővítése ellen — nekem sincs; de ha arról volna szó, hogy emeletre építtessék a kulturális alap költségén, akkor ez ellen a javaslat ellen azt hiszem kedves Dani bátyánk minden ékesen szólásával, egész enerzsiájával tiltakoznék; mert hát ez esetben hogyan válthatná be a plebánossá történt megválasztása előtt tett azon ígéretét, hogy megválasztása esetén a plebánia épületet a saját költségén emeletesre fogja átalakíttatni . . .

Nem volt tehát igaza Dr. Hermannak akkor, midőn a plebánia épület és a színház, akarom mondani közte és az apát úr közt lefolyt ezen harc után ezt a nemes intenciókkal eltelt férfit, Othellói szemforgatások és kabát ujának indulatos felgyűrőgetése közben, köztünk discret emberek közt, titokban ekként aposztrofálta: »Ne lennék csak én zsidó . . . !«

Dehát azt hiszem, ha egy kicsit összehorgoltak is egymással ezek az urak, majd csak kibékülnek a kedves Dani bátyánk által felépítendő emeletes plebánia felszentelési ünnepén . . .

Talán még előbb is . . .

Dr. — y.

Közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága f. hó 7-én d. u. 3 orakor rendes közgyűlést tartott, a melynek legfontosabb határozatául az *állandó közsézház* építése szerepelt. A közgyűlés egyhangúlag elhatározta, hogy a „Bárány Szálló“, a kántorlak és a mellette levő Hirsch-féle háztelkek lerombolása folytán előálló tér közepén 120.000 korona előirányzott költséggel színházat és egy modern vendéglőhelyiséget építenek.

Egy nem kevésbé fontos határozata volt a közgyűlésnek a Vojnich-féle telken építendő városi elemi és polgári iskolának *emeletes* épületbe leendő elhelyezése.

Magáról a közgyűlésről a következőkben számolunk be:

Napirend előtt Schmausz Endre főispán üdvözlő beszéd kíséretében Lengyel János, Juhász János, Varga József és Kulitics Mihály mezőgazdasági munkásoknak átadta a földművelésügyi miniszternek kitüntető oklevelét és fejenként 100—100 kor. jutalmát.

Ugyancsak az elnöklő főispán Tury Mátyás biz. tagot Baja város tiszteletbeli ügyészévé nevezte ki.

Következett a napirend:

1. A polgármester-idezőszaki jelentése a közigazgatás állapotáról. — A jelentés elsőben és legfőképpen a bajai közkórházzal foglalkozik, melynek nagy légszeszfogyasztása szembeötlő. A jelentés kilátásba helyezi, hogy a város a légszeszgyárral a légszeszárának leszállítása végett tárgyalásokba bocsájtkozik, amennyiben ez nem sikerülne, a közkórháznak más világítással leendő berendezése tárgyában fog javaslat tételni.

Dr. Valantin Emil biz. tag. a polgármesteri jelentést tudomásul veszi, csupán a közbiztonsági állapotok türethetlenségének megszüntetését sürgeti.

A jelentést a közgyűlés tudomásul veszi.

2. Nagym. gr. Tisza István miniszterelnök úrnak köszönő leirata a törvényhatóság üdvözlő feliratára. — Tudomásul vétetik.

3. A nagym. m. kir. Belügyminiszteriumnak leirata az 1904. évi költségeloirányzat jóváhagyása tárgyában. — Tudomásul vétetik.

4. A közigazgatási bizottságba 5 tagnak megválasztása. — Fölker Gusztáv, Latinovics János, Scherer Antal, Schön Antal, Szutrély Lipót megválasztatnak.

5. A számonkérőszék két tagjának megválasztása. — Latinovics János és Tury Mátyás választattak meg.

6. Az igazoló választmány ujjaalakítása. — Bodrogi Gyula, Dr. Bruck Samu, Dr. Herman Adolf, Pollerman Bertalan megválasztatnak. A főispán Dr. Fehér János, Mihics István és Fölker Gusztáv biz. tagokat nevezi ki.

7. A loávató bizottság ujjaalakítása. — Elnöklő Latinovics János választatik meg.

8. A borellenőrző bizottság ujjaalakítása. — Bajai Péter és Nikolics Ignác választatnak meg.

9. A gyámpénztárt vizsgáló bizottság 2 tagjának megválasztása. — Allaga Ottó és Drescher Gyula választatnak meg.

10. A róm. kath. iskolaszéknek ujjaalakítása. — Ujjaalakittatik.

11. A kereskedő- és iparostanonciskolai bizottságnak ujjaalakítása. — Ujjaalakittatik.

12. A városi tanácsnak előterjesztése a községi munkás segélyalap véleményező bizottságának ujjaalakítása iránt. — Ujjaalakittatik.

13. Ugyanannak jelentése a bajai takarékpénztárba elhelyezett árvapénzek 30%-ának a bajai kereskedelmi- és iparbanknál leendő elhelyezése tárgyában. — a 854000 korona árvapénz 30%-a a bajai kereskedelmi és iparbankba helyeztetik.

14. A színügyi bizottságnak javaslata állandó színház építése tárgyában. — A színügyi bizottság javasolja, hogy 120000 korona költséggel a »Bárány« telkén színház és vendéglő építtessék. Vojnits Dániel biz. tag a színház helyett egyelőre inkább a plebánia restaurálását javasolja. Dr. Herman Adolf biz. tag ellene szól a »pro domó« javaslatnak és hathatós érvekkel védelmezi a színügyi bizottság álláspontját. Tury Mátyás biz. tag, inkább a kulturális alapról akarná a költségeket fedezni és a pótdó felhasználását csak a sürgősség érdekében tartja egyelőre szükségesnek. A javaslat elfogadtatik.

15. A városi tanácsnak jelentése a szivattyús közkutak kezelési vállalatának biztosítása iránt megtartott árlejtés eredményéről. — Kapots Ferenc és Kapots Nándornak adatik ki.

16. Ugyanannak jelentése a szegényház kenyérszállítási vállalatának biztosítása iránt megtartott árlejtés eredményéről. — Özv. Trapl Ferenczének adatik ki.

17. Ugyanannak jelentése a városi téglas- és cserépezési jog haszonbérbe adása iránt megtartott árverés eredményéről. — Új árverés iratik ki.

18. Ugyanannak jelentése a városi közlekedők célszerűbb kihasználása tárgyában. — Nem rendeltetik el.

19. Tolnavármegye közönségének átirata a budapest-boszniai összeköttetés, továbbá a vukovár-samacsi csatorna létesítése és a Duna Passau fölötti részének szabad hajózhatása érdekében az országgyűlés képviselőházához intézett felterjesztésének pártolása iránt. — Pártolólág felterjesztetik.

20. Ugyanannak átirata a politikai vesztegetések megbüntetése tárgyában az igazságügyminiszter úrhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt. — Pártolólág felterjesztetik.

21. Baranyavármegye közönségének átirata a külső gazdasági cselédek szolgálati, felmondási és szegődési viszonyairól szabályrendelet alkotása iránt. — Elvben pártolatik.

22. Sopronvármegye közönségének átirata a gazdasági egyesületek hivatalos levelezésére a postai díjmentesség engedélyezése tárgyában a kereskedelemügyi miniszter úrhoz intézett felterjesztésének pártolása iránt. — Pártolólág felterjesztetik.

23. A »magyar szőlősgazdák országos egyesületének« átirata az egyet alapító tagjai sorába leendő belépés iránt. — A város a tagok sorába belép.

24. A Mátéháza pusztai haszonbérloknek kérvénye a haszonbérleti szerződések módosítása iránt. — A kérelemnek részben hely adatik.

25. Diamant Lajos kórházi szállító és társainak számlái a kórház részére pótlólag megrendelt ruhaneműek és konyhaberendezések utáni követeléseik utalványozása iránt. — Kitalványoztatik.

26. Rózsahegy József kérvénye a városi bérházban bérben bírt 8. számú bolthelyiség bérletének meghosszabbítása iránt. — Meghosszabbittatik.

27. A vallás és közoktatási miniszter köszönő leirata, amiért Baja város közönsége a szegedi vakok intézetét segélylyel támogatja. — Tudomásul vétetik.

28. Városi tanács jelentése a városi iskola emeletes épületterveinek elkészítése tárgyában. — Az iskolaépületet emeletesre építik.

29. Veisz István mértékhitelítő kérvénye 6 heti szabadságidő iránt. — Engedélyeztetik.

A közgyűlés miután több tisztviselő fizetés előlegét megszavazta, d. u. 5 órakor véget ért.

A közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság f. hó 8-án, pénteken d. e. 9 órakor tartotta ez évben első ülését. Miután Schmausz Endre főispán megnyitotta az ülést, felolvastatott a törvényhatósági bizottság január hó 7-iki közgyűlésének azon átirata, a melyben értesíti a közgyűlés a bizottsági ülést, hogy 1904—05. évekre öt új bizottsági tag választatott. Az átirat tudomásul vétetik.

Ezután megalakítottak a közigazgatási bizottság különféle albizottságai. A bírói teendőket végző tagok nyomban leteszik az esküt.

Mocsányi Károly, a közkórház volt művezetője a belügyminiszteriumnál panaszszal élt a kórházépítésből kifolyólag a polgármester ellen és kérte a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot. A belügyminiszter a panaszt elutasította.

Több élelmiszer hamisítót megbüntetett a rendőrkapitány, ezek a közigazgatási bizottsághoz felebbeztek. Minthogy az illetők most először lettek büntetve, az elzárás alól felmentette őket a bizottság és csupán pénzbírsággal sújtotta.

A tisztifőorvos jelentése szerint december hóban a közegészségügy kielégítő volt, viszont a népmozgalom nem. Született 33 gyermek és meghalt 32 egyén, tehát az összes szaporulat 1.

A pénzügyigazgató jelentést tesz az adók befolyásáról, a melyek a következőképen folytak be:

Egyenes adó 16462 kor., mult év december hóban 22,313 kor. Hadmentességi adó 56 k., mult év hason időszakában 231 kor. Bélyeg- és jogilletékben 9657 kor., mult év december hóban 8315 kor. Tanítói nyugdíjban 116 kor. mult év hason időszakában 163 korona. Országos betegápolási pótdó 529 kor., mult év decemberben 578 korona.

Ezután több behajthatatlanná vált adó ir-

tott le. Elintéztetett adóügyben több felebbezés.

A tanfelügyelő, a kir. ügyész és az állatorvos jelentése után a bizottsági ülést a főispán berekesztette.

A bajai Dunahíd.

Ujév napján az összes fővárosi lapok egyértelműen egy reánk bajaiakra nézve rendkívül érdekes és fontos közgazdasági hírt közöltek. A hivatkozott hír szöszereint a következőképen hangzik:

A baja—báttaszéki vasuti híd. A baja—báttaszéki vasuti híd tervezeti előmunkálatai hosszabb idő óta tartanak s a befejezéshez közelednek. A hidat a magyar államvasut építteti.

Ilyen és hasonló biztató hírek, tudvalevőleg nem először kerülnek forgalomba a fővárosi lapok révén. Időközönként, már évek óta az év különböző időszakában egyszer-kétszer szoktunk ilyen hírekkel találkozni. A különbség csak az, hogy eddig nem ily határozott formában. Ezért a hír olvasása nem tudott bennünk örömet kelteni. Féltünk a csalódástól és a keserű kiábrándulástól.

Hogy valami biztos adattal szolgálhassunk, budapesti munkatársainkhoz fordultunk felvilágosításért. Innét olyan választ kaptunk, amely városunkat nemcsak hogy feltétlenül kielégítheti, hanem határozottan örvendhetünk felette. Mindenekelőtt konstatálhatjuk, hogy az összes fővárosi laptárs a kormányhoz igen közel álló félhivatalos könyomatos informáló lapból vette át a Baja—Báttaszék közötti áthidalásra vonatkozó hírt. További felvilágosításként azt kapjuk hírül, hogy a híd tervezeti előmunkálatai nemcsak hogy közelednek a befejezéshez, hanem már teljesen be vannak fejezve úgy, hogy a munkához rövidezen hozzá is lehet fogni.

A vasuti (és esetleg közuti) híd építését — mint budapesti tudósítónk mondja — valószínűleg még a tavasszal meg fogják kezdeni. Ehhez persze szükséges volna, hogy az országgyűlés megszavazza a beruházási kölcsönt. A bajai áthidalás gyors megoldására rendkívül kedvező, hogy a kereskedelmi kormány élére Hieronymi Károly került és hogy a kereskedelemügyi államtitkár Serényi Béla gróf lett.

Láng Lajos volt miniszter csupán helyi érdekű vonalat akart csinálni, míg így Baja lesz a gócpontja egy új fumei vasúti fővonalnak.

Városunk országgyűlési képviselője fáradhatatlanul buzgólkodott azon, hogy szülővárosának régi óhaja végre-valahára megvalósuljon. Minden tudását, akaratát és tetterejét vetette a latba, hogy megvalósítsa azt, amitől Baja város fellendülése, boldogulása várható.

Tudvalevőleg a nemzeti küzdelemből kivette részét, minden fáradtságát. Ma az országgyűlésen, holnap az ország valamely részén, egy népgyűlésen vett részt. Mikor aztán látta, hogy a küzdelem ezuttal nem vezethet célhoz és a mi óriási gazdasági érdekünk, a baja—báttaszéki híd kezd távolodni a megvalósulástól, érett megfontolás után — mint újévi beszédében is kifejtette — azokhoz csatlakozott, kik a rendkívüli harcot abba hagyandónak vélték. Ekkor ismét

munkához látott, hogy a baja—bátaszéki hidat vissza terelje a megvalósulás felé.

És ebből a küzdelemből városunk teljes diadallal, győztesen került ki.

A bajai Dunaparton rövidesen megjelennek a munkások százai, hogy hozzájáruljanak a hidépítési munkához.

És az a híd, mihelyest kiépül, mihelyest elkészül, meg hozza Bajának azt a rég várt, oly sóváran kívánt szebb jövőt, amikor nagyobb lendületet vesz a kereskedelem és igazi, nem mondva csinált virágzásnak indul az ipar.

Adja Isten, hogy úgy legyen és minél előbb megvalósuljanak a mi óhajaink és reményeink.

Előfizetési felhívás!

A „Bajai Független Ujság”

előfizetési ára:

Egész évre . . .	6 K — f
Fél „ . . .	3 K — f
Negyed évre . . .	1 K 50 f
Egy szám ára	12 fillér.

Baja, 1903. december 25.

A „Bajai Független Ujság”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

HIREK.

Személyi hir. Dr. Reich Aladár orsz. képviselő f. hó 7-én a fővárosba utazott.

A bajai korcsolyázó egyesület jégpályája a napokban nyílt meg. Élénkség uralkodik azóta a város kellő közepén levő sporttelepi pályán, mely kényelem tekintetében is kielégíti a legkényesebb igényeket.

A bajai polgári olvasó-egyesület folyó hó 30-án a »Bárány« szálloda nagytermében köz vacsorával egybekötött táncestet rendez.

Felolvasás Lissák János városi tanító f. hó 10-én, d. u. 3 órakor a józsefvárosi iskola 4. osztályában a felnőtteknek felolvasást tart a takarékoságról. Kívánatos volna, ha hasonló szellemű felolvasás minél gyakrabban tartatnék s ha azokat közönségünk minél nagyobb számban látogatná.

Tisztújító közgyűlés. A bajai polgári olvasó egyesület 1904. január hó 6-án, délután 3 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését Drescher Lajos elnöke mellett. Az elnöki jelentés tudomásul vétele után a tisztújítás következett. Elnök lett egyhangulag Drescher Lajos, alelnök: Szabó Sámuel, ügyész: Dr. Nicolausz Béla, főkönyvtárnok: Lakner István, könyvtárnok: Novoth István, pénztárnok: Behavecz Antal, jegyző: ifj. Szélig Ferencz, gazda: Bajay Péter. Ezenkívül választott még 24 választmányi tag.

Hírlapárverés. A bajai ipartestületnél kiolvasott hírlapok f. évi január hó 17-én d. e. 10 órakor — az 1904. évre — nyilvános árverésen fognak eladatni.

A 48-as honvédek érdekében. A 48-as honvédek, a névtelen félistenek lassan-lassan elköltöznek egy szebb és jobb honba, ahol nincsen háládatlanság, nincsen feledékeny nemzedék. Mert bizony a mai nemzedék háládatlan. Élvezi a szabadságot, az egyenlőséget, de arra nem gondolunk, hogy kiknek köszönjük szabadságunkat. Vajjon, ha 48-ban, a magyar szabadságharcban nem teszik a honvédek kockára életüket, élvezné-e szabadságát a jobbágy, lenne-e jogegyenlőség. Ha a 48-as honvédek nem rohantak volna az orosz-lán bátorságával a szuronyerdőnek, nem állották volna az osztrák és muszka golyózaporát, vajjon nem volna-e a mai szabad ember szolgátságban. Rohantak ők rettenthetlenül a halálba, ők áldoztak és a szabadságot mi élvezük. Háládatlan nemzedék vagyunk. Ők

az életüket nem sajnálták és mi, a szabadság élvezői, a piculát sajnáljuk. Nem hálátlanság ez. Polgárok, magyarok! Még csak néhány 48-as agg honvéd él Baján és ezeknek egy része küzd a megélhetés gondjaival. Tegyük nekik azt a rövid, hátralevő időt gondtalanná. Adakozzunk jó szívvvel a szegény agg honvédeknek. Adományokat elfogad Czérnay Imre az ipartestület elnöke.

Téglagyári munkások ingyen munkaközvetítése. Felkérte a következő sorok közlésére: A bajai általános munkás-asztaltársaság közhírré teszi, hogy akinek téglavetőre, cserépcsinálóra, ki- és behordóra, nemkülönben téglamesterre szüksége van; forduljon a nevezett asztaltársasághoz, hol is tisztességes munkásokat és munkásnőket ajánlhatnak.

Magyar név. Kiensztler Kálmán bajai lakos a saját és kiskoru gyermekeinek nevét belügyminiszteri engedéllyel Király-ra változtatta.

Lovretity. Tehát vége van Lovretity Istvánnak. Az Alvég Kralja Márkója bevégezte dicstelen földi pályáját. Vasárnap délelőtt dr. Hetényi Pál vizsgálóbíró és Koschier Antal bírósági jegyző közbenjöttével megtartották az orvosok a boncolást. Nem kevesebb mint 8 sebet találtak az Alvég rémén. Az orvosok véleménye szerint 4 seb a fején feltétlenül halált okozó volt. A szerencsétlen természetű fiatal emberen borzasztó csonkítást vittek véghez. Össze-vissza volt zúzva. A temetés szerdán délután ment végbe óriási néptömeg részvételével. Az igazság kedvéért meg kell vallanunk, hogy voltak sokan, akik sajnálták Lovretityet, de viszont az is való, hogy nagy volt azoknak a száma, akik azon véleményüknek adtak kifejezést, hogy most már nyugalom lesz az alvégen, mert nincsen Lovretity. — Az alvégen járt tudósítónknak azt mondták, hogy Lovretity agyonütése nem egészen a véletlennek mondható. Ugy mondják, hogy többen elhatározták, hogy ha Lovretity oda jön és megint megzavarja garázdálkodásával a mulatságukat, akkor elbánnak vele. Szerencsétlenségére odament és izgága természete ismét kitört rajta és elkezdett lövöldözni. A többit tudjuk. Nekitámadt 35—40 ember, ütötte és — elküldte a másvilágra.

A városunkban megindult névmagyarosító mozgalom nemcsak hogy nem szünetel, hanem állandóan érdeklődnek iránta az idegen nevések is, meg olyanok is, akik annak támogatásával hazafias dolgot vélnék cselekedni. Ugy tudjuk, hogy az ipartestületi elnökség ivén néhány ipartestületi előljárósági tag bejárja iparos társait és ezeket nevék megmagyarosítására sikerrel buzdítja; Szücs Ödön gépgyáros a saját alkalmazottait nemcsak hasonlóra buzdítja, hanem azoknak a névmagyarosítással járó költségeit a sajátjából fedezi is. (Ezen példát követésre ajánljuk más gyárosaink és ipartelep tulajdonosaink és kereskedőinknek.) Nagel tanárnál újabban Dujmovics Károly, (Károly nevű fiával), Otta Dezső, Pestalics Benő, (Benő, Sándor és Lajos nevű 3 fiával), Reisz Adolf, Kohn Henrik, Bankovics Pál, Katz Lajos, Bogovics Lajos, Spitzer János, Hajdukovics Anna (két gyermekével), Berger Manó, Berger Mór, Ility Mihály, Kmetovics István, (egy gyermekével), Deutsch Gábor, (két gyermekével) jelentkeztek. A kereskedő ifjak egyesületében igen tevékenyen hat közre Schön Ödön elnök; nincs hírünk a kath. legény egyesület, a polgári olvasó egyesület és a Casino köréből. — Figyelmeztetjük azokat, akik a névmagyarosítás költségeit nem fedeztetik, hogy amíg az adományokból befolyt összeg tart, addig Nagel tanár utján az adományozók viselik részben, sőt kivételes esetben egészen is a költségeit.

Rablás az utcán. Szántováról írják lapunknak, hogy ott Róth Fischer Dani kereskedőt megtámadta egy ember, és ki akarta rabolni. A támadó torkon ragadta Róth Fischer Dánielt és föjtogatni kezdte. A legkritikusabb pillanatban érkezett oda néhány paraszt ember és kimentette kellemetlen helyzetéből Róth Fischert. Az útonállót letartóztatták.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcból eltávolított redőket, szeplőt, májfoltot, bőrtátkát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak ne-

vem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! Gyarmati Emil városi gyógyszerésztára a Szent-Háromságba Baján.

Verseny a fővárossal! Sternfeld Vilmos diszmű kereskedő, kinek jó ízlése ismeretes a közönségnél ebben az évben különösen kitüntette magát, és a közönségnek kellemes meglepetése lesz azt a nagy és izlésteljes árukatárt megtekinteni, melyet a karácsonyi és újévi ajándékok számára beszerzett. Meg lehet győződni, hogy ott, úgy gyermekek, mint nők és férfiak részére alkalmas tárgyak találhatóak, a mik valóban a fővárossal versenyezhetnek. Majolika, porcellan étkező terítékek, Berndorf-féle Chinaezüst, bronzáru, faáru, dísz- és virág kosarak, fali díszek, Ditmár-féle asztali és függőlámpák és gyermekjátékok legnagyobb választékban kaphatók.

NYILT TÉR.

Ezen rovat alatt közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Minden külön értesítés helyett, úgy rokonoknak, mint ismerősöknek ez uton adjuk tudtukra, hogy Fein Lázár helybeli szabóiparos és Bergl Berta jegyesek.

Baja, 1904. január hó.

Bikity községben

fő-utca 512. szám alatt levő

H Á Z

szatócs-üzlettel és korcsmával

eladó.

Bővebbet:

Krékity István tulajdonosnál

Bikityen.

5 koronáért

küldök 4 és fél kiló (kb. 50 db) kevéssé megsérült — finom, enyhe

pipere-szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, jászmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előleges beküldése esetén vagy utánvétellel küldi

Denker J. Hernád-u. 54.

3 frt 40 kr.

utánvétellel egy vég szepességi vászon, 6 teljes férfi vagy női ingre 90 cm. széles kitűnő minőségben, 5 évi jótállással, — számos elismerés.

4 frt 50 kr.

utánvétellel egy elegáns férfi öltönyre 3 mtr divatos szövet egy elegáns férfi öltönyre tetszés szerinti színben kapható DENKER JÓZSEF-nél BUDAPEST.

VII., Hernád-u. 54.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a bajai kórház felépítése után — hol mint főpallér az építést vezettem — állandó lakásomat **Bajára** helyeztem.

Elvállalom úgy helyben, mint vidéken az **új épületek építését, régiak javítását és átalakítását, valamint földkiméréseket és az építési szakmába vágó minden munkát** kedvező árak mellett, ép úgy pontos tervrajzok és költségvetések elkészítését.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam kiváló

tisztelettel

Reinhárdt Mátyás,
képesített kőművesmester.

Lakásom: Rókus-utca 6. sz.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia **szivar-kapapír** és **szivarkahüvely** kapható az ország minden különlegességi árúdjában.

LEGJOBB a dr. Forti-féle

SEBTAPASZ.

Még eddig semmiféle tapasz nem érte el ennek a jó hatását!

Forti László eredeti gyártmánya.

Rendkívüli gyógy- és fájdalomcsillapító hatása mindenemű **sebeknél, égéseknél, daganatoknál** stb. Azonnal csillapítja a fájdalmat, oszlatja a daganatot és rögtön gyógyítja a sebet anélkül, hogy vágni kellene. **A női emlőgyulladásnál** biztos eredménnyel alkalmaztatik. Ára 2 kor., kisebb 1 kor. és a legkisebb 70 fillér. Kapható a gyárban, **Forti László** Budapest, II. ker. Iskola-utca 24. szám és a főraktárban Budapest, **Török József** gyógyszertárában, Király-u. 12., valamint **Budapesten** minden és a vidéken a nevezetesebb gyógyszertárakban.

Forti László

Az eredeti dr Forti-féle sebtapasz külső csomagolásán, mely **F. L.** betűvel van lepecsételve, az itt is látható védjegyet, sajátkezű aláírását a budapesti kereskedelmi és iparkamara 6080/1899 sz. végzésével megerősítette.

A számtalan értéktelen és ártalmas utáztatok arra indítottak, miszerint az utáztó ellen a törvényes lépéseket megtegyem és ezek alapján a budapesti büntető kir. járásbíróság **1899. június 30-án kelt B XI.2. számú** végzésével a tapasz hamisítóját, Fort Györgyöt, a tapasz további készítésétől szigorúan eltiltotta és elítélte.

10-7

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy vendéglő helyiségemben minden **vasár- és ünnepnapokon** valamint **minden csütörtökön** a jó hírnevű

Dankó Lajos zenekara

fog játszani.

Kitűnő ételekről és italokról gondoskodva lesz.

A t. közönség szíves pártfogását kéri

Preimayer Pál

vendéglős.

Keresek egy az

irnok-végrehajtói

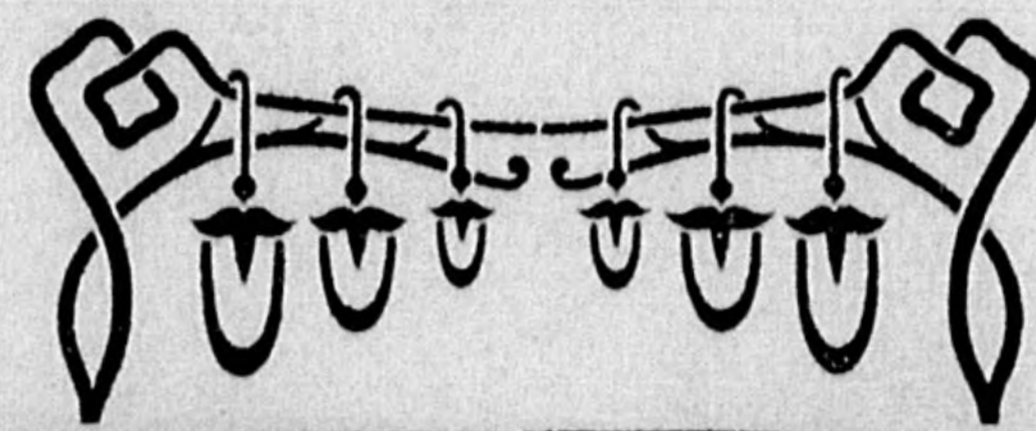
teendők végzésére képes egyént. Javadalmazása évi **600** (hatszáz) **korona**, havi utólagos részletekben. Kérem ezen nem rendszeresített **állást elnyerni óhajtókat**, hogy koruk, iskolai képzettségük, eddigi alkalmaztatásuk és erkölcsi viseletükről szóló okmányaikat nekem küldjék meg.

Baracsán, 1903. dec. 22.

Muró Ambrus,

közszégi jegyző.

3-3

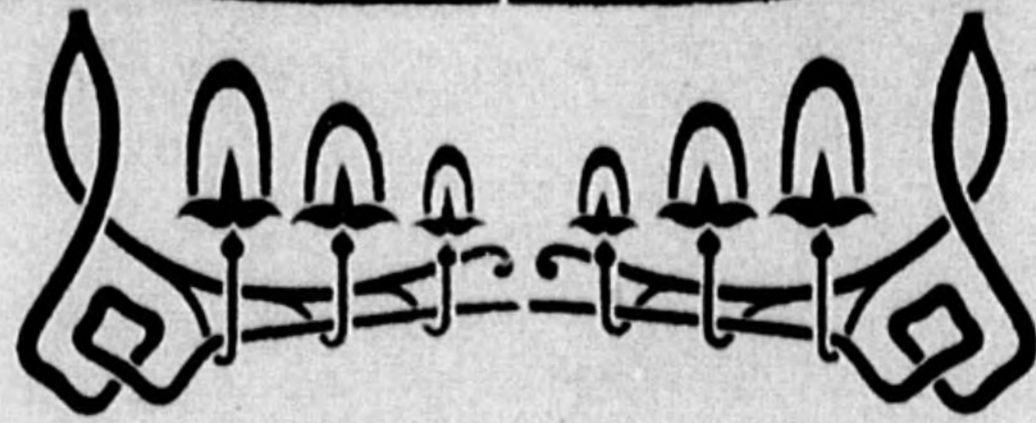

ZONGORÁK, CIMBALMOK,

HEGEDŰK,

csakis első rangú gyártmányok

Wagner Antalnál Baján.

Hirdetések

felvételnek

a kiadó-

hivatalban.

● ● Pártoljuk a honi ipart! ● ●

A legjobb
Író ténták „STELLA“ védjeggyel
Másolható ténták „STELLA“
Színes ténták „STELLA“
Tusoldat „STELLA“ védjeggyel
készülnek a „STELLA“ vegyészeti gyárban

— B U D A P E S T E N. —

Főraktár:
Ifj. WAGNER ANTAL papirkereskedésében
— B A J A. — 52-32

● ● Pártoljuk a honi ipart! ● ●

Pártoljuk a magyar ipar termékeit!

Pártoljuk a honi gyártmányokat!